

Nr 369.

Av herrar **Anderson** i Storegården och **Petersson** i Lerbäcksbyn,
*om upphävande av lagen om upplåtelse under åborätt av
viss jord med tillhörande följdförfattningar.*

De farhågor, som vid åborättsinstitutets införande uttalades därom, att den nya jordupplåtelseformen på grund av sin invecklade beskaffenhet och andra omständigheter icke skulle komma att befördra ett rationellt tillgodogörande av statens jord för nybildning av jordbruk, hava redan av verkligheten be- sannats. I yttrande till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 3 december 1926 faller statens egna-hemsinspektör följande slående om- dömen om den nya upplåtelseformen:

»Den form av jordupplåtelse, som åborätten innebär, torde — vilket kanske är att beklaga — i och för sig knappast kunna förväntas bliva eftersträvans- värd av den jordsökande allmänheten, som i regel hellre önskar erhålla jord- bruksegnahem under äganderätt. Då härtill kommer, att redan den grund- läggande lagtekniska konstruktionen av den nu införda åborätten är ganska invecklad och för menige man till sin rättsliga och praktiska innebörd svår- fattlig, torde åborättsinstitutets användbarhet komma att härigenom ytter- ligare minskas. När man så slutligen tager del av de nu remitterade tillämp- ningsbestämmelserna, finner man, att det hela omgärdats med en sådan mur av paragrafer och föreskrifter, att stor risk föreligger, att allt bliver döda bokstäver. Inför den nu samlade gruppen av lag- och författningsbestäm- melser på området torde man därför med mycket starka skäl kunna fråga sig, huruvida icke denna lagstiftning gjorts så omfattande och tillkränglad, att åborättsinstitutet, sådant det slutligt utformats, knappast kan förväntas få någon som helst praktisk betydelse i arbetet för upplåtande av kronojord till jordsökande, mindre bemedlade personer. De samlade bestämmelserna i ämnet komma att återfinnas i tillhoppa 18 lagar och författningar med inemot 200 paragrafer.»

Efter vad vi övertygat oss om har intill denna dag till domänstyrelsen icke inkommit mer än en enda framställning om upplåtelse av kronojord med åbo- rätt, och endast i ett enda fall har det förekommit, att majoriteten ibland de s. k. kronojordstyckningssakkunniga, vilka under de båda senaste åren besik- tigt bortåt sex hundra kronoegendomar, ifrågasatt upplåtelse med åborätt. Härav måste man draga den bestämda slutsatsen, att åborätten som upp- låtelseform icke annat än i sällsynta undantagsfall torde komma till använd- ning. Å andra sidan medför själva åborättsinstitutet väsentligt ökat arbete

för domänverkete med ty åtföljande kostnader. Då enligt vår mening åborätten icke kommer att få någon praktisk betydelse, som motiverar dess bibehållande, ha vi velat bringa frågan om dess avskaffande under riksdagens prövning, innan ännu något rättsförhållande inträtt, som regleras av lagstiftningen i fråga.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen ville besluta, att lagen den 4 juni 1926 om upplåtelse under åborätt av viss jord med tillhörande följd-författningar skall upphöra att gälla från och med den 1 juli 1928, och att de lagar och författningar, i vilka sagda lag föranlett ändringar och tillägg, skola återställas i det skick de hade före åborättslagens införande.

Stockholm den 21 januari 1928.

Carl Arv. Anderson.

Birger Petersson.
